

Paastukuu ei koonerdanud ilmaga

Märtsis oli kõike: lund, lörtsi, vihma, külma, sula ja päikest.

Paljudele tundus, et õige talv tuli alles märtsis. Nii, nagu oli mullu. Tegelikult oli märts eelmistest, ametlikest talvekuudest tükk maad soojem. Meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis arvatati Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks $-1,1^{\circ}$, mis on pikaajalisest keskmisest ehk normist kahe kraadi võrra kõrgem.

Päikesesaar Vilsandi

Tõeliselt talvise tunde tekitas märtsis muidugi lumi, mis püsis peaaegu muutumatu tüsedusega kogu kuu ja mida jagus isegi saartele. Lõunapoolseil kõrgustikel mõõdeti kuu lõpus lume paksuseks umbes 40, Kirde-Eestis 30 cm.

Kõige külmem oli endiselt Väike-Maarja kandis ($-2,3^{\circ}$), tunduvalt soojem saartel – Vilsandil näiteks $+0,5^{\circ}$. Viimati mainitud paik oli traditsiooniliselt ka kõige päikeselisem (133 tundi). Paar ööd olid päris südatalvise moega: teatripäeva hommikul mõõdeti Väike-Maar-

jas $-17,9^{\circ}$. 13. kuupäeval näitas kraadiklaas Kuusikul aga 7,4 plusskraadi.

Paastukuu paistab tavaliselt silma oma kasina sademetekogusega. Seekord aga tuli Eestis keskmiselt 44 mm lund, vihma ja muud kraami ehk 157% normist. Vähe sadas Kundas, palju aga läänes – Kihnus 63, Pärnus 62 mm ehk kahekordne ports.

Vahemärkuseks. 1. aprilli hommikul püüan uudistega olla väga ettevaatlik. Kui aga kuulsin eile Kuku Raadiost, et Lõuna-Eestis sadas mitmel pool paduvihma, jooksin kohe arvuti juurde. Ja olin saanud tõmmata: kolmes jaamas oli öösel olnud vaid keskmine laussadu, mitme tunniga 8–10 mm. Jälle oli ametliku ilmateatesse lisatud eksitavaid sõnu. (Selle päeva puhul on see andestatav, muidugi.) Paduvihma sai 10. märtsil tunda aga Kihnu saar – päevaga sadas seal 32 mm ehk 1,3 kuunormi!

Vahel eksib ka ilmataat. Ta nimelt pidas 9. märtsi luuvälupäevaks (tegelikult on see ju täpselt kuu aega varem). Nimelt oli Eesti pind sel päeval kaetud jube libeda jääkihiga. Ise ei mäleta

KARIN KALJULÄTE

Nagu tavaliselt, nii ka tänava tärgasid lumikellukesed märtsis.

pika elu jooksul teist sellist aega, mil oleks pidanud niivõrd oma tervise pärast kartma. Kiilasjääd tekkis teedele-tänavatele tunde sadanud jäävihma toimel.

Ilmast mujal...

Mujal oli elu veelgi ohtlikum. Austrias pääsesid kolm eesti meest mägedes napilt lumelaviini alt. Norras viis aga mudalaviin minema mitu maja. Ka seal pääseti ohvriteta.

Paksu lumekihi äkiline sulamine tekitas tohutu uputuse Põhja-Dakota osariigis – vesi tõusis Red Riveri jões üle 12 meetri.

Läinud talv oli Texases kõige põuasem 1918. aastast saadik.

Tolmutormid Aasias muutsid lume mõnel pool Hiinas punaseks, mujal kollaseks.

...ja muiste

1909. aasta paastukuu oli Tartus külmapoolne ($-3,4^{\circ}$), sadas aga parajalt (36 mm).

Päevaleht pajatas ilmauudiseid:

Head kevade ilma ei ole küll veel niipea oodata, kui ilmteadlase Gribojedovi ettekuulutusi tõeks pidada.

Varssavist. Veeuputus. Teede ministeeriumisse on Poolamaalt teated tulnud, et seal veeuputus suurt kahju sünnitab. Kevadene suur vesi on mitmes kohas raudteedel suurt kahju teinud. Mitu raudteesilda on vesi ära purustanud ja kohati pikalt raudteetammid ära hävitanud.

Ka 1852. aasta kevadel on Weikseli jõgi nii suurel viisil

kahju teinud. Veeuputus ulatab peaaegu üle terve Poolamaa ja kahjud mida ta sünnitab, on väga suured. Iseäranis suures hädas on need külad, mis Weikseli alamal jooksul pahemal kaldal asuvad.

Viljandimaalt. Kevade ilmused tänava nagu ilmaprohveti hr Gribojedovi kiuste õige äkiste. Veel 18. skp. oli kenake talveilm, kuid juba 19. skp. voolasivad igal pool veed, otseku oleks neil hirm, et nad õigeks ajaks, s. o. Maarjapäevaks, emakese mere rüppe ei jõua.

Järgmisel ööl ja päeval tuli vihma; vesi kerkis jõgedes ning ojades silmanähtavalt, kuna lumi selsamal mõõdul väljadel vähenes.

Teedel on osalt veel tubliste lund. Kevadelaulikutest nähti löokesi juba 20. veebruari ümber siin ümber lendavat; nende kuub oli sel ajal aga suuremalt osalt valge.

Laulmas kuuldi neid esiti 17. märtsil. Kuldnokkasi nähti 15. skp., linavästriikka selsamal ajal.